

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/181/2019
Identifikačné číslo spisu:	1391899240
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1391899240.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X., bývajúceho v M., proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 6 Nc 223/1991, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2009 sp. zn. 5 Co 139/2009, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 9. júna 2005 č. k. 6 Nc 223/1991-12 podanie žalobcu z 18. septembra 1991 s poukazom na ustanovenie § 43 ods. 2 O.s.p. odmietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca nereagoval na uznesenie súdu týkajúce sa odstránenia väd podania, v dôsledku čoho trpelo jeho podanie naďalej takými vadami, pre ktoré nebolo možné v konaní pokračovať.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 30. apríla 2009 sp. zn. 5 Co 139/2009 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uznesenie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne a stotožnil sa s ním v celom rozsahu (§ 219 O.s.p.).

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. V dovolaní namietal porušenie práva na spravodlivý proces, a to bez ďalšieho odôvodnenia.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky nie sú splnené.

5. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. V zmysle § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

7. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

8. Podľa § 63 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

9. V danom prípade bolo Matričným úradom Liptovské Sliache súdu prvej inštancie doručené 15. júla 2010 oznámenie o úmrtí žalobcu, ktorý zomrel XX. X. XXXX (č. l. 84 spisu). Uvedená skutočnosť mala za následok stratu jeho procesnej subjektivity ako jednej z procesných podmienok dovolacieho konania. Dedičské konanie bolo zastavené uznesením Okresného súdu Bratislava III z 13. augusta 2019 č. k. 31 D 435/2010-412, nakoľko všetci dedičia zo zákona dedičstvo odmietli. So zreteľom na túto skutočnosť dovolací súd postupoval primerane podľa § 63 CSP, t. j. posudzoval, či má dovolacie konanie zastaviť, alebo či v ňom možno pokračovať.

10. Jednou zo základných procesných podmienok konania je procesná subjektivita (predtým označovaná ako spôsobilosť byť účastníkom konania). Rozumieme ňou spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva. Zákon procesnú subjektivitu priznáva v zásade každému, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; výnimočne v osobitných prípadoch, ak tak stanoví zákon alebo jeho postavenie vyplýva zo zákona, aj tomu kto by inak spôsobilosť nemal. Otázku hmotnoprávnej subjektivity rieši predovšetkým Občiansky zákonník v spojitosti s Obchodným zákonníkom. Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú fyzické osoby a právnické osoby. Fyzické osoby ju majú od svojho narodenia a zaniká až dňom ich smrti. Absencia tejto spôsobilosti má vždy za následok zastavenie konania, a to bez zreteľa na to, či „strana“ túto spôsobilosť nemala už v čase začatia konania alebo túto stratila v jeho priebehu.

11. V predmetnej veci je zo spisu zrejmé, že žalobca v priebehu dovolacieho konania zomrel bez zanechania dedičov. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky neostalo iné, než dovolacie konanie zastaviť (§ 63, § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.